
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2015:5

Liturgistipendium

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:40 där det föreslås att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utreda formerna för inrättande av ett årligt liturgistipendium till de som på olika sätt utvecklat gudstjänsten. Gudstjänstutskottet konstaterar att det kontinuerliga arbetet med gudstjänsten är en del av den grundläggande uppgiften för Svenska kyrkan. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det behövs uppmuntran och uppmärksammande av liturgins flerfaldiga dimensioner. Ett liturgistipendium delas ut efter nominering av kandidater och bidrar till att mycket av det goda arbete som redan idag sker i församlingarna uppmärksammas och blir tillgängligt för fler.

Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att bifalla motion 2015:40.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2015:40.

Motionens förslag

Motion 2015:40 av Torvald Johansson m.fl., Liturgistipendium

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda formerna för inrättande av ett årligt liturgistipendium till textförfattare, tonsättare och skapare av dramaturgi i gudstjänsten eller till den som på annat sätt utvecklat gudstjänsten.

Bakgrund

Motionärerna föreslår att ett särskilt liturgistipendium för Svenska kyrkan inrättas och jämför detta med kulturstipendierna som varje år delas ut i samband med kyrkomötets andra session.

Svenska kyrkans kulturstipendier

Svenska kyrkans kulturstipendier har delats ut sedan 1990-talet. Motiveringen till stipendierna är att ”Svenska kyrkan verkar för ett rikt, mångfaldigt och frimodigt kulturliv och vill leva i dialog med de kulturutövare som i vår tid bearbetar religion och livfrågor”. Stipendierna fördelas på de fem kulturområdena musik, litteratur, film, scenkonst och bildkonst.

I bedömningen av ansökningarna är konstnärlig kvalitet och existentiell relevans mest avgörande. Med existentiell relevans avses att stipendieprojektet anknyter till tros- och livsfrågor som är betydelsefulla för människans liv.

Bland mottagare av kulturstipendierna finns skapare av musik och dramaturgi för gudstjänsten. I redovisningen av 2007 års stipendiat säs: "2007 var ett starkt musikår med stipendier till barnsånger om krig och fred, ett nyskrivet requiem, frigörande sång och en kyrkopera om den yttersta tiden. En annan tendens är att Mariagestaten bearbetats i olika konstformer: musik och dans (Mariabilder), ...". 2008 mottogs stipendier för ett dopatorium *Levande vatten* och för en föreställning med tio sånger inspirerade av mystikern Hjalmar Ekström. Ny mässmusik fanns med bland de projekt som fick kulturstipendier 2010.

Kyrkomötets behandling

Kyrkomötets behandling under senare år av ärenden kring liturgisk utveckling har på olika sätt anknytits till det pågående kyrkohandboksarbetet. I G 2014:6 *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* behandlades bland annat motion 2014:93 *Liturgiskt försöksmaterial utanför kyrkohandboken*. Gudstjänstutskottet såg gärna att liturgiskt material som kompletterar kyrkohandboken tas fram, men konstaterade att uppdrag att publicera liturgisk material enligt motionärernas förslag inte bör ges av kyrkomötet. Motionen avslogs.

I G 2013:6 *Kyrkohandbokens utveckling: En tvådelad musikdel* behandlades en motion 2013:87 där motionären föreslog att kyrkohandbokens musikdel skulle delas i två delar. Den första delen skulle innehålla de traditionella, välkända och allra mest använda melodierna. En andra del skulle finnas i form av en webbank med tillgång till material från den första kyrkans musik till det nyskrivna. Läronämnden poängterade i sitt yttrande Ln 2013:1y att kyrkohandboken är en sammanhållen helhet och att det av läromässiga skäl är viktigt att inte särskilja olika delar i den. Kyrkomötet avslag motionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2015:40.

Gudstjänstutskottet konstaterar att det kontinuerliga arbetet med gudstjänsten är en del av den grundläggande uppgiften för Svenska kyrkan. Gudstjänsten har sin grund i arvet och traditionen och behöver ständigt på nytt förankras och vitaliseras. Gudstjänsten är en levande tradition.

Kyrkohandboksarbetet är ett av de största projekten inom Svenska kyrkan för närvarande. Förslaget om ett liturgistipendium ska förstås som en inspiration för fortsatt arbete med liturgisk utveckling. Gudstjänstutskottet delar motionärernas uppfattning att det finns behov av uppmuntran och uppmärksammande av liturgins flerdidiga dimensioner. Ett sådant stipendium bör ha delvis andra former än det kulturstipendium som Svenska kyrkan har idag och bygga på nominering av lämpliga kandidater, inte ett ansökningsförfarande. Därigenom kommer personer och grupper som inte själva ser sig som stipendiemottagare att kunna föreslås och mycket av det goda arbete som redan idag finns i många församlingar att uppmärksammas och bli tillgängligt för fler.

Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att bifalla motion 2015:40.

På Gudstjänstutskottets vägnar

Sofija Pedersen Videke, ordförande

Lena Bohman, sekreterare

Beslutande: Sofija Pedersen Videke, ordförande, Maria Johansson-Berg, Anna-Karin Stråle Börjesson, Niklas Nilsson, Birger Jönsson, Ola Isacsson, Torvald Johansson, Lisa Tegby, Katarina Ramnerö Ödestad, Sven Milltoft, Kenneth Nordgren, Sonja Grunselius, Kristina Backe, Alve Svensson och Jan Segerstedt.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roger Olsson, Stefan Hortlund, Gunilla Jannerstig, Martin Moberg, Gun Alingsjö Bäck, Lena Jönsson, Göran Wass, Anders Åkerlund, Jerker Alsterlund, Aron Emilsson, Bengt Inghammar och Elise Nilsson.

Biskoparna Esbjörn Hagberg och Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.